مناظره ۵ ساعته تخصصی و چالشی ۲۷ استاد دانشگاه و مسئولان سابق و فعلی درباره محصولات تراریخته

Posted By *علی مهری* On مهر ۳ ۱۳۹۶ @ ۲۱:۳۷ In اسلایدر,گفتمان | Comments 3

بسمه تعالی

پیرو انتشار خبر جلسه نقد و بررسی برنامه وزارت جهاد کشاورزی دولت دوازدهم در دفتر دکتر جلیلی و انتقاد تعدادی از کارشناسان از محصولات تراریخته، دکتر بهزاد قره‌یاضی رییس انجمن ایمنی زیستی با ارسال نامه‌ای به دفتر دکتر جلیلی پیشنهاد مذاکره درباره این موضوع بین کارشناسان را مطرح کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دکتر جلیلی، این درخواست مورد توافق دفتر دکتر جلیلی قرار گرفت و برای نخستین بار ۲۷ «استاد دانشگاه»، «کارشناس» و «مسئولان سابق و فعلی» حوزه «کشاورزی» و «محیط زیست» در مناظره ای ۵ ساعته به بیان نقطه نظرات تخصصی خود درباره «محصولات تراریخته» پرداختند.

این مناظره که از ساعت ۱۸ آغاز شد تا ساعت ۲۳ ادامه یافت و در فضایی «صمیمی»، «علمی» و «پرچالش»، دو تیم موافق و مخالف محصولات تراریخته به گفتگو با یکدیگر پرداختند.

در حالی که اداره این نشست تخصصی بر عهده دکتر سعید جلیلی بود، وی از کارشناسان خواست تا موافقت یا مخالفت خود با این محصولات را با استدلال علمی توضیح دهند.

در این جلسه کارشناسان موافق محصولات تراریخته شامل آقایان و خانم ها: دکتر بهزاد قره یاضی رییس انجمن ایمنی زیستی، دکتر محمد رضا زمانی رییس پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری، دکتر سیروس زینلی رییس انجمن بیو تکنولوژی و استاد تمام انستیتو پاستور، دکتر محمود تولایی رییس انجمن ژنتیک ایران ، دکتر منصور امیدی نایب رییس انجمن علوم زراعت و اصلاح نباتات ایران، خانم دکتر بهاره زارع دانش آموخته پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک، خانم دکتر نیره خوش خلق سیما مشاور رییس سازمان حفاظت محیط زیست و رییس پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی، مهندس زهرا حاجت پور قائم مقام مرکز اطلاعات بیوتکنولوژی ایران، مهندس سمیرا کهک دبیر شورای مشورتی مرجع ملی ایمنی زیستی، دکتر زهراوی عضو هیات علمی بانک ژن ملی گیاهی ایران، دکتر اسکندر امیدی نیا استاد تمام انستیتو پاستور، مهندس عبدالحسین طوطیایی تحلیلگر محیط زیست و بازنشسته بانک ژن گیاهی ایران و دکتر حسین عسگری استادیار دانشکده علوم زیستی دانشگاه شهید بهشتی و حجه الاسلام دکتر مهدی معلی استاد پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی حضور داشتند.

همچنین آقایان و خانم ها: دکتر فاطمه واعظ جوادی رییس اسبق سازمان محیط زیست، دکتر غلامحسین آقایا رئیس اسبق موسسه پژوهش و برنامه ریزی اقتصاد کشاورزی، دکتر جواد توکلیان نماینده سابق جمهوری اسلامی ایران در سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو)، دکتر علیرضا عباسی استاد بیوتکنولوژی گیاهی دانشگاه تهران، دکتر ابراهیم پورجم استاد تمام دانشگاه تربیت مدرس، دکتر سید مهدی سیدی معاون سابق علمی و پژوهشی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، دکتر محمد رضا جهانسوز معاون اسبق وزیر کشاورزی و عضو هیات علمی دانشگاه تهران، دکتر محمد رضا بی همتا استاد تمام گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه تهران، مهندس جهرمی کارشناس سازمان پدافند غیر عامل و دکتر محمد زاده استاد کشاورزی نیز به عنوان کارشناسان منتقد کشت تجاری محصولات تراریخته در این جلسه حضور داشتند.

جلیلی: امنیت غذایی هم تامین غذا را شامل می شود و هم سلامت غذا

در ابتدای این جلسه دکتر جلیلی گفت: مباحثی که در یکی دو ماه اخیر همراه با برخی از دوستان دنبال می‌کنیم بر این مبناست که طبق اندیشه سیاسی اسلام، در نظام اسلامی فقط دولت مسؤولیت ندارد بلکه جامعه هم مسؤولیت دارد و بسیاری از وظایف و کارویژه‌ها بین دولت و آحاد جامعه مشترک است.

وی افزود: بر این مبنا، رقابت سیاسی در چنین نگاهی برای خدمت بیشتر به جامعه و مردم است و اگر هم جریانی در انتخابات موفق شود نه تنها آن انتخاب باید محترم واقع بشود بلکه همه باید کمک کنند که او بتواند به شکل موفق کارش را پیش ببرد.

نماینده مقام معظم رهبری در شورای عالی امنیت ملی تصریح کرد: یکی از روش های کمک این است که به کارهای خوب کمک شود تا با قوت بیشتری ادامه پیدا کند و زمانی هم که برخی کارهای صحیح مغفول می مانند، تذکر داده شود تا تکمیل شوند و اولویت های اصلی جا به جا نشوند.

جلیلی ادامه داد: وجه سوم نیز این است که آنچه دارد انجام می‌گیرد، صحیح نباشد و اینجا نیاز است تا تذکر داده شود تا آن خطا ادامه پیدا نکند.

وی افزود: بر همین اساس امروز یکی از بحث‌های مهم حقوق شهروندی مباحث زیست محیطی است و مثلاً وقتی از امنیت غذایی صحبت می‌کنیم، یک بحث آن «تأمین غذا» است ولی وجه دیگر آن نیز «سلامت غذا» است.

جلیلی گفت: یکی از کارگروه‌های ما که در سالهای گذشته زحمات بسیاری کشیدند «کارگروه کشاورزی» بوده که یکی از دغدغه های آن ها نیز «محصولات تراریخته» بوده است و صادقانه بگویم مایلم در این جلسه نظرات موافقین تراریخته را بیشتر بشنوم چون تا امروز استدلال های آنها را کمتر شنیده ام و امیدوارم با این نگاه، جلسه حاضر برای طرفین پربار و مفید باشد.

در پایان این جلسه و پس از اظهار نظر طرفین موافق و مخالف محصولات تراریخته، دکتر جلیلی گفت: در خلال گفتگوها مشترکات طرفین قابل توجه بود و هیچ یکی از دو طرف مخالف تحقیق علمی درباره موضوع تراریخته نیستند و همه نیز اذعان دارند که اگر این محصولات بد است، چه تولید آن و چه واردات آن در هر شکلش باید متوقف شود.

وی افزود: بسیاری از موضوعات مطرح شده توسط طرفین جلسه جنبه «بین رشته‌ای» دارد. یعنی با یک رشته خاص نمی‌توانید راجع به یک موضوع به جمع‌بندی برسید لذا خواهشم از هر دو طرف این است که این جلسه یک «شروع» باشد، نه یک خاتمه.

جلیلی خاطر نشان کرد: عزیزانی که راجع به محصولات تراریخته حساسیت دارند، به خاطر این است که سلامت این محصولات باید احراز شود و البته گمان نمی‌کنم کسی با این پیشنهاد مخالفتی داشته باشد. از طرف دیگر اگر تغییر ژنتیک می تواند تولید محصولات را چند برابر بکند و اگر اثبات شود که این فرآیند ضرری ندارد، کسی مخالفتی با آن ندارد.

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: اما شاید سؤال خیلی‌ها این باشد که فرضیه‌های رقیب تراریخته چیست؟ و آیا می شود با سرمایه گذاری های کمتر در عرصه های دیگر، نتیجه ای بهتر از محصولات تراریخته گرفت یا خیر؟

جلیلی ادامه داد: برای هر اقدامی نمی توان فارغ از تحولات محیطی تصمیم گرفت، لذا باید نسبت به کسانی که در نظام جهانی علیه ما فعالیت می کنند هوشیار بود و نسبت به رفتارهای سوء آنها پیش بینی درست و در صورت لزوم رفتار صحیح داشته باشیم که یکی از این حوزه ها مربوط به مسایل غذایی و کشاورزی است.

وی افزود: البته باید به تجارب سایر کشورها در جنبه های سلبی و ایجابی نیز توجه داشت و از آنها درس گرفت تا تصمیم صحیح اتخاذ شود.

جلیلی گفت: درباره موضوعات مهم از جمله محصولات تراریخته باید نشست های مشابه برگزار شود تا سرمایه های اجتماعی نظام مانند شما کارشناسان و متخصصان، تجارب مدیریتی و علمی خود را مطرح کنید تا خروجی آن به بهترین نحو ممکن در اختیار مردم و نظام قرار گیرد.

تراریخته؛ خوب یا بد؟

در شروع بحث های کارشناسان، دکتر بهزاد قره یاضی رییس انجمن ایمنی زیستی به عنوان مسئول تیم علمی مدافع محصولات تراریخته به معرفی همراهان خود پرداخت و گفت: تمام افراد حاضر در این نشست، نماینده بخشی از جامعه علمی کشور هستند. طبیعی است که در مجامع علمی وفاق صد در صدی نباشد زیرا نظرات متفاوتی وجود دارد.

وی افزود: تراریخته یک پدیده است که مساوی با مفهوم اصلاح شده ژنتیکی است. بیاییم یک بار برای همیشه به این سوال پاسخ دهیم که این اصلاح ژنتیکی خوب است یا بد؟ اگر بد است چرا هرگاه موضوع «تولید ملی» آن مطرح می شود، عده ای مخالفت می کنند؟

قره یاضی ادامه داد: یکبار در سال ۱۳۸۳ این نوع محصولات پس از اخذ مجوز در مزارع تولید شد. اما مصرف نشد زیرا کسانی سرکار آمدند و مانع توزیع آن شدند و البته پژوهشگرش نیز اخراج شد اما در همین زمان و حتی تا همین لحظه، واردات محصولات تراریخته ادامه دارد. در آن سال چون تولید ملی داشتیم، رسانه ها بسیار جنجال به راه انداختند اما در سال های بعد با وجود واردات محصولات تراریخته، خبری از اعتراض در رسانه ها نبود.

وی ادامه داد: مجددا در سال ۹۴ زمانی که موضوع توسعه کشت محصولات ارگانیک سالم و تراریخته به میان آمد، برخی رسانه ها برای تخریب تراریخته بسیج شدند. حال یک سوال مهم مطرح است: اگر تراریخته بد است چرا کسی جلوی واردات آن را نمی گیرد؟

مراجع رسمی وارد موضوع شوند نه رسانه ها

قره یاضی با اشاره به اینکه مراجع ذیصلاح بایستی در مورد تولید و توزیع این محصولات تصمیم گیری کنند گفت: در حال حاضر ما چهار مرجع رسمی برای این موضوع داریم، اولین مرجع وزارت بهداشت است که شخص وزیر کنونی و همچنین دو وزیر پیشین نیز در مورد این موضوع صحبت کرده اند و منعی برای مصرف آن قایل نشدند.

وی افزود: دومین مرجع سازمان بهداشت جهانی است که در سطح بین المللی سلامت محصولات تراریخته را رصد می کند. تا همین لحظه اگر به سایت این سازمان مراجعه کنید، هیچ گزارشی از بیماری زایی و حساسیت زایی این محصولات در سایت مشاهده نمی کنید. سومین مرجع رسمی وزارت کشاورزی است که از تولید محصولات تراریخته ملی دفاع می کند و چهارمین مرجع سازمان حفاظت محیط زیست است که در دوره قبلی، خانم ابتکار همیشه با تولید برنج تراریخته مخالف بودند اما همان زمان هم انجمن های علمی حفاظت محیط زیست مخالف این امر نبودند. اکنون رئیس جدید سازمان حفاظت از محیط زیست موافق تولید این محصولات هستند.

مناظره تلویزیونی اخیر، جفای به علم بود

در ادامه جلسه، دکتر محمود تولایی رییس انجمن ژنتیک ایران صحبت های خود را با انتقاد از صدا و سیما و برخی رسانه ها آغاز کرد. او با اشاره به برنامه مناظره شبکه خبر درباره این موضوع، گفت: اجرای چنین برنامه هایی جفای به علم است چون در جایگاه علمی خودش مطرح نشده است. مثل اینکه سوال بپرسید علم خوب است یا نه بد ؟ یا اینکه بپرسید برای بیمار سرطانی، عمل جراحی خوب است یا شیمی درمانی یا طب هسته ای؟ اینها مسایلی بسیار کلی است و هر کدام یک راهکار است برای حل مشکل که هریک در شرایط مختلف، کاربرد ویژه خود را دارد. اصلاح نژاد گیاهان بروش سنتی ، اصلاح نباتات کلاسیک و یا مهندسی ژنتیک گیاه نیز هر یک راهکار خاصی هستند که در جایگاه خود دارای اهمیت و کاربرد هستند و نمی توان گفت یا این، یا آن.

وی افزود: موضوع تامین امنیت غذایی از طریق تولید داخلی محصولات بیوتکنولوژی کشاورزی و یا واردات محصولات تراریخته هم مسائلی هستند که مورد به مورد بایستی در خصوص آنها بحث و تصمیم گیری شود و خوب یا بد خواندن کلی آنها درست نیست. بایستی در هر مورد دید که واردات الزام است یا تولید محصولات تراریخته تحت نظارت قوانین و دستگاههای نظارتی در در داخل کشور، یک انتخاب بهتر است؟

تولایی ادامه داد: کسی نمی داند با مصرف محصولات حاصل از اصلاح نژاد با روش هسته ای در ژنهای یک گیاه با قریب به سی هزار ژن چه اتفاقی می افتد و چه جهش های ژنی بدون آثار فنوتیپی ایجاد می شود، اما در قبال آن سکوت می کنند ولی در مورد اصلاح نژاد با روش مهندسی ژنتیک تغییرات آگاهانه است و دقیقا می دانیم که چه ژنی را برای چه هدفی منتقل می کنیم و می توانیم آثار آن را رصد و کنترل کنیم اینهمه دغدغه بپا می شود!

وی گفت: مثلا نوعی گندم هست که در دل کویر می روید و نسبت به تنش شوری و خشکی مقاوم است اما تعداد دانه های آن کم است. ما با علم ژنتیک می توانیم از همان نوع گیاه ژنهای مقاومت به تنش را شناسایی و به گونه های پر بازده منتقل و آن را به گیاه مقاوم و پربازده تبدیل کنیم. در کشور ما که بخش عظیمی از آن کویر است و در سه استان پهناور هرمزگان، بوشهر و سیستان و بلوچستان که زمین فراوان و آب دریاهای فراوان در دسترس است و مشکل اشتغال نیز بحران آفرین است چرا نباید با استفاده از قابلیت های بیوتکنولوژی و تولید گیاهان شورزیت و خشکی پسند تولید کنیم و از این فرصت های خداداد استفاده کنیم؟

تولایی تاکید کرد: توانایی تولید محصولات اصلاح شده ژنتیکی(تراریخته) یک فناوری است ، فناوری را که نباید محکوم کرد. باید بر آن مسلط بود و آن را متناسب با منافع ملی بخدمت گرفت. هر محصول حاصل از این فناوری باید آزمون های ایمنی و سلامت را طی کند، اگر تایید شد که مورد تایید ماست و اگر سلامت آن تایید نشد، طبعا مورد تایید ماهم نخواهد بود.

با افکار عمومی بازی نکنیم

وی با اشاره به اینکه وقتی این دغدغه ها بدون بررسی های علمی، به رسانه ها کشیده می شود، بازی دادن افکار عمومی است، گفت: اینها بحث هایی است که باید در مجامع علمی و تحقیقاتی بحث و بررسی شوند. تولایی افزود، نگران سازی بیمورد مردم و القای اینکه آنچه در سفره زندگی مردم است، ناسالم است، چه بلایی برسر آرامش روانی جامعه میاورد؟

در ادامه این جلسه دکتر سیروس زینلی رییس انجمن بیو تکنولوژی گفت: ۲۲ سال از تجاری سازی محصولات ژنتیک گذشته است. الان در سطح صدها میلیون هکتار در جهان کشت می شود و در این مدت هیچ سند علمی معتبری بر علیه این محصولات منتشر نشده است.

وی افزود: در حال حاضر هزاران آزمایشگاه و گلخانه در جهان وجود دارد که بر روی محصولات تحقیق کرده و آن را تولید می کنند و میلیون میلیون تن به کشورهایی مانند ایران صادر می کنند.

او تصریح کرد: تمام سویای وارداتی به ایران تراریخته است. از سوی دیگر بیش از ۶ میلیون تن ذرت و همچنین بخش اعظم غذای دام و طیور ما که وارداتی است تراریخته است. در مورد ضرر و زیان هیچ یک از این موارد وارداتی صحبتی نمی شود اما به محض اینکه صحبت از پیشرفت احتمالی داخلی پیش می آید، جنجال برپا می کنند.

زینلی ادامه داد: در تمام این سال ها هجمه ها برعلیه محصولات تراریخته به کاهش یا منع واردات این محصولات منجر نشده اما در عوض خسارت های قابل تامل و جبران ناپذیری برای کشور داشته و در دوسال اخیر این هجمه‌ها باعث شده تا اکثر دانشجویان مهندسی ژنتیک از ادامه تحصیل در این رشته منصرف شوند و صندلی دانشگاه ها در مقطع ارشد خالی بماند.

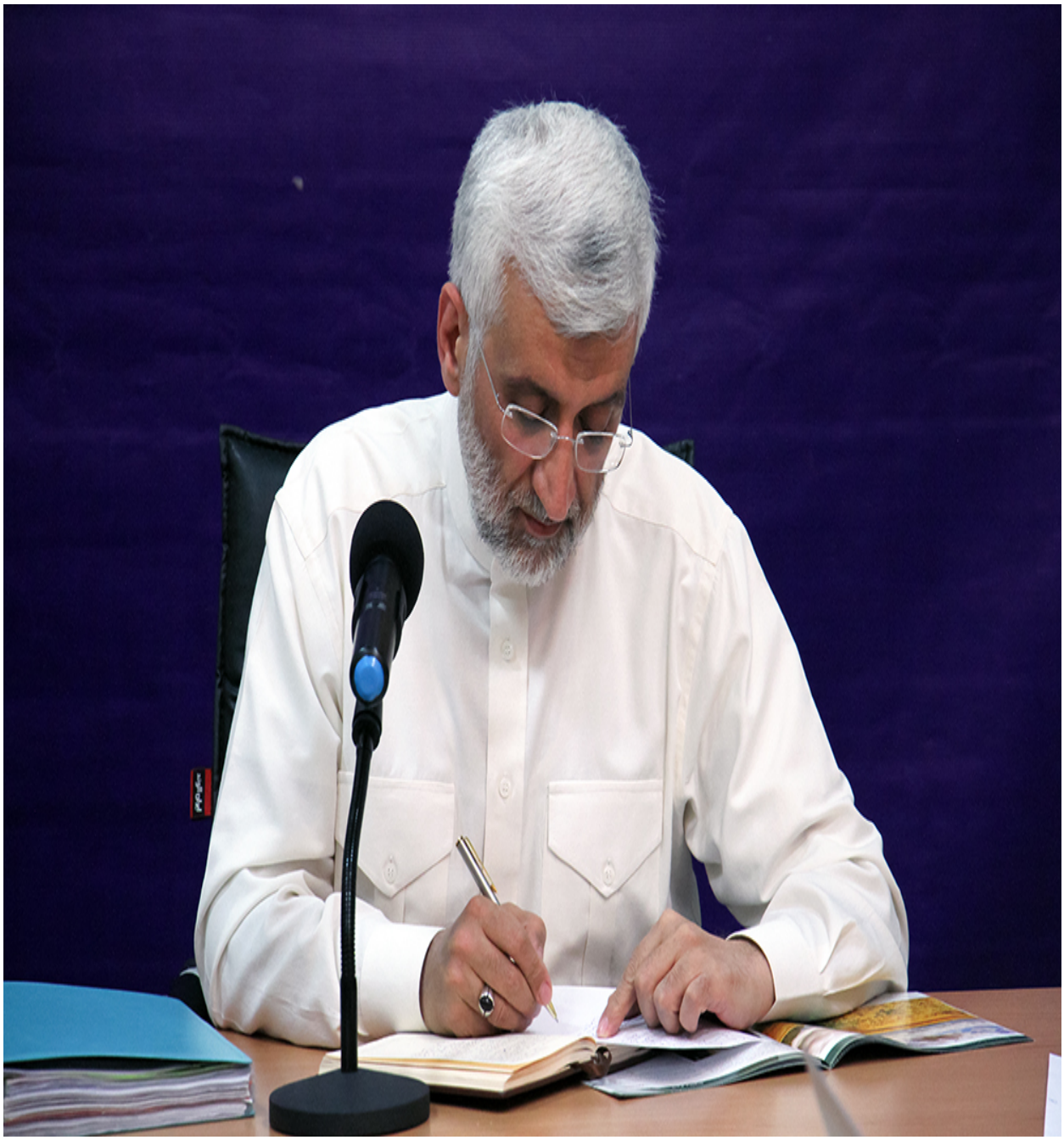

آنها که اذهان را مشوش می کنند محاکمه شوند

در ادامه دکتر منصور امیدی نایب رییس انجمن علوم زراعت و اصلاح نباتات ایران نیز سخنان خود را با انتقاد از سیاست های کلان غذایی آغاز کرد و گفت: یکی از علل اصلی تشویش افکار عمومی آن است که شورای عالی امنیت ملی و یا هر مرجع بالا دستی، کارگروه تخصصی تشکیل نداده در این باره تا موضوع بررسی شود.

وی افزود: تمام این هیاهو ها برای واردات و جلوگیری از تولید داخلی بوده است. پیشنهاد می کنم تا وزارت اطلاعات به موضوع ورود کند و ثابت کند که این جنجال فقط بخاطر توقف تولید ملی است.

امیدی تاکید کرد: من عقیده دارم که ما نه تنها بایستی محصول تراریخته تولید کنیم بلکه بایستی در این حوزه به صادرات نیز برسیم.

برای چه به علم پشت کرده ایم؟

در ادامه برنامه دکتر خوش خلق سیما مشاور رییس سازمان حفاظت محیط زیست و رییس پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی با تاکید بر این نکته که مخالفت با تولید محصولات تراریخته، مخالفت با اشتغال و تولید ملی است گفت: امسال، سال تولید و اشتغال و اقتصاد مقاومتی است و ما در پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی در مسیر تولید و اشتغال ملی گام بر می داریم اما موانعی وجود دارد که تولیدات ما به اشتغال زایی دائم و تولید ملی منجر نمی شود.

وی افزود: در وزارت کشاورزی ما دائما مجوز می دهیم ولی هنوز نتوانستیم برای تولید داخلی و تولید یک گیاه تراریخته مجوز بدهیم زیرا نگران حرف های دیگران هستیم. باید تکلیف خود را با دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های بیوتکنولوژی و ژنتیک روشن کنیم. اگر بیوتکنولوژی بد است، درب ورودی دانشگاه ها و موسسات علمی را ببندیم و تکلیف جوانان و دانشمندانی که در این حوزه

فعالیت می کنند را مشخص کنیم.

مشاور رییس سازمان محیط زیست گفت: چرا باید علمی را تولید کنیم که در عمل به کار نمی‌آید؟ مساله تراریخته یک موضوع علمی است و بحث در مورد آن در تخصص ژورنالیست ها نیست.

وی افزود: ما با محصولات ارگانیک مخالف نیستیم اما در صورتی که بتواند غذای ۱۴۰ میلیون نفر را تامین کند، اما در حقیقت شرایط اینگونه نیست و زمین‌های کشاورزی ما آنقدر گسترده نیست که بتواند پاسخگوی نیاز غذایی هشتاد میلیون نفر انسان و دامهای کشور باشد.

وقتی مخالفان سخن می گویند

در بخش دوم این نشست چند ساعته، مخالفان تولید برنج تراریخته در کشور به بیان نظرات خود پرداختند.

نفر اول دکترغلامحسین آقایا رئیس اسبق موسسه پژوهش و برنامه ریزی اقتصاد کشاورزی بود که به ابعاد گوناگون موضوع تراریخته‌ها اشاره کرد و گفت: در موضوع تراریخته چند بحث مطرح است، اول تحقیقات و دانش علمی مرتبط است که کسی با آن مخالفتی نکرده است. دوم واردات محصولات ترایخته است که مورد مخالفت هر دو گروه قرار دارد. سوم تولید است که باید در اجزا و ضرورت آن به تفکیک مورد بحث و بررسی قرار بگیرد.

وی ادامه داد: آیا محصولات تراریخته‌ای که به کشور وارد می‌شوند برچسب تراریخته دارند؟ در دنیا هر جا برچسب تراریخته وجود دارد قیمت پایین‌تر است اما در ایران اینگونه نیست و افرادی از ناآگاهی مردم استفاده کرده و جنس وارداتی تراریخته را به قیمت محصولات عادی به مردم می‌فروشند و سود کلان می‌بردند.

آقایا تصریح کرد: اگر قرار به آگاهی‌رسانی باشد باید مردم را از این برچسب‌گذاری آگاه کرد و به آنها حق انتخاب خرید یا نخریدن محصول وارداتی تراریخته داد.

وی در مورد تحقیق در کشور عنوان کرد که تاکنون کسی معترض تحقیق درزمینه علم بیوتکنولوژی و محصولات تراریخته در کشور نشده است.

وی سومین مساله را تولید داخلی عنوان کرد و افزود: در حال حاضر مناقشه برسر تولیدات محصول تراریخته است و همانطور

که سایر اندیشمندان جمع گفتند کسی معترض به محصولات تراریخته وارداتی نیست. در حالی که سوال این است که کدام محصول و به چه علتی باید تراریخته شود و مزایا و معایب همان محصول یا محصولات بررسی کرد.

آقایا، چهارمین نکته را بررسی موضوع از نگاه الزامات دانست و افزود: تا امروز وزارت جهاد کشاورزی در این امر کوتاهی کرده است.

وی افزود: آزمایشگاه مرجع برای تشخیص سلامت محصولات تراریخته کجاست؟ چطور می‌توان وارد آن شد؟ اگر چنین مرکزی وجود دارد باید به همه معرفی شود. در حالیکه قانون افزایش بهره وری در مورد آزمایشگاه مرجع تصریح به پیشنهاد وزرات جهاد کشاورزی و تصویب هیئت وزیران دارد.

وی تاکید کرد: مطابق قانون برنامه پنجم، تولید، فرآوری، ذخیره، بازاررسانی و سایر موضوعات مربوط به محصولات کشاورزی باید توسط وزارت کشاورزی تعیین و به تصویب هیات وزیران برسد.

آقایا پنجمین موضوع مطرح در حوزه محصولات کشاورزی و به ویژه تراریخته را بعد اقتصادی آن عنوان کرد و گفت: ما نمی‌توانیم منفعت‌های ناشی از ناآگاهی مردم را به عنوان منفعت اقتصادی در نظر بگیریم، اگر محصول تراریخته برچسب گذاری شود قیمت کمتری خواهد داشت و ارزش اقتصادی محصول تراریخته حاصل جمع افزایش تولی و کاهش قیمت است که باید برای تصمیم گیری در مورد هر محصول و در مقابل هر تاثیر جداگانه بررسی شود.

مخالف پیشروی واردات تراریخته بودم

در ادامه دکتر محمد رضا جهانسوز معاون اسبق وزیر کشاورزی و عضو هیات علمی دانشگاه تهران در انتقاد به واردات محصولات تراریخته گفت: امضایی که حدود ۱۲ سال پیش داشته ام جهت کمک به تصویب قانون ایمنی زیستی بوده است و به محض اینکه شنیدم روغن وارداتی تراریخته است از موسسه مربوطه در وزارتخانه خواستیم تا موضوع را بررسی کند.

وی افزود: در زمان تصدی معاونت تولیدات گیاهی، دستور تدوین استانداردهای تولید محصولات کشاورزی را دادم و مخالفت با تراریخته نیز به معنای مخالفت با علم نیست.

محصولات تراریخته را درست مطرح کنیم نه درشت

در ادامه دکتر علیرضا عباسی استاد بیوتکنولوژی گیاهی دانشگاه تهران به عنوان یکی از مخالفان تولید تراریخته در کشور گفت: رشته بنده بیوتکنولوژی کشاورزی است که یک عرصه وسیعی را شامل میشود که تراریخته جزیی از آن است. ضمنا رشته بنده بیوتکنولوژی کشاورزی است نه تراریخته و ضمنا در زمینه تراریخته نیز انتقال ژن تعداد زیادی پایان نامه کارشناسی ارشد و دکتری انجام داده ام لذا مخالفتی با علم و تکنولوژی وجود ندارد و فقط موضوع اصلی این است که لازم است تراریخته را درست تعریف کنیم و درشت تعریف نکنیم.

وی ادامه داد: بیوتکنولوژی عرصه وسیعی است که یک بخش آن کشاورزی است و از این بخش نیز یک قسمت آن فناوری

تراریختی است و اگر در مورد بخش کوچکی از این عرصه اشکالی بوجود آمد نباید آن را به همه عرصه های علم بسط داد.

عباسی تاکید کرد: در این حوزه امنیت غذایی دو مساله وجود دارد: اول تامین غذا و دوم سلامت آن. درحال حاضر بنده در حوزه تامین غذا ایراداتی را مطرح می نمایم که با تاراریخته امنیت غذایی بوجود نخواهد آمد.

آمار سازی نکنیم

وی ادامه داد: متاسفانه موافقین تراریخته مطرح می کنند که تراریخته همان پیوند است که صددرصد برداشت نادرستی است. دومین موضوع اشتباهی که مطرح می شود این است که عملکرد محصولات تراریخته چند برابر محصولات معمولی است. به طور مثال عده ای مدعی می شوند که پنبه تراریخته ۴ تن عملکرد دارد درحالی که پنبه غیر تراریخته ۲ تن عملکرد دارد! چطور ممکن است با انتقال ژن عملکرد محصولات تراریخته دو برابر شود؟ گاهی اغراق از این میزان هم بالاتر می رود و می گویند تا ۶ برابر رشد تولید هست! ما نباید آمار اشتباهی بدهیم در صورتی که در داده های موافقین حداکثر ۱۵-۲۰ آن هم جلوگیری از

کاهش عملکرد مطرح است.

یا جهل داریم یا فریبکاریم

عباسی افزود: ادعای دیگری که مطرح می شود آن است که اصلاح نباتات سنتی، ۵۰ سال زمان می‌برد اما محصولات تراریخته یک سال! همین اعداد و ارقام نادرست، مسئولان تصمیم گیر کشور را دچار اشتباه محاسباتی می کند. ضمنا در رابطه با محصولات تراریخته باید هر محصول به صورت مجزا بحث و بررسی شود و مزایا و معایب همان محصول به صورت دقیق مشخص شود. کسانی که این موارد را مطرح می کنند یا جاهل هستند یا فریبکار.

در ادامه دکتر محمدرضا بی همتا استاد تمام گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه تهران ضمن تایید ایده راه اندازی یک کارگروه تخصصی و مستقل برای تحقیق درباره سلامت محصولات تراریخته گفت: نظر وزرای بهداشت فعلی و سابق درباره سلامت محصولات تراریخته محترم است اما من زمانی می توانم آن را بپذیرم که با تحقیقات علمی سازگار باشد. آیا اظهارات این عزیزان بر اساس آزمایش بوده یا خیر؟ زیرا صرف یک نظر از سوی یک مسئول فعلی یا سابق برای بنده حجت آور نیست.

وی افزود: نکته دیگر اینکه گزارش شده که سم BT روی موش تاثیر داشته و انتظار ما این بود که تاثیری ندارد. حال ممکن است این سم روی معده انسان نیز تاثیر بگذارد و لذا احتیاط شرط است.

استاد تمام گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه تهران ادامه داد: گیاهان تراریخته مقاومت پایداری ندارند. اصول مقاومت تک ژنی یعنی مقاومتی که بر اساس یک ژن باشد، به هر صورتی که (اعم از موتاسیون، تلاقی و تراریخته) باشد منجر به شکستن مقاومت می شود و نمی توان ادعا کرد تراریخته، گیاه مقاوم دائمی ایجاد می کند.

وی افزود: ما باید بر اساس مقاومت چند ژنی عمل کنیم که با استفاده از مهندسی ژنتیک رسیدن به آن نزدیک نمی باشد و بسته به حشره یا پاتوژن بعد از مدتی مقاومتش می شکند.

بی همتا تصریح کرد: مورد دیگر اینکه نمی توان ادعا کرد که سم کمتر مصرف می شود. معمولا در این نوع مقاومت گیاهان تراریخته، طغیان آفت دوم و سوم مشاهده می شود که مجبور به مصرف سم هستیم. آمار جهانی میزان مصرف سم را نشان می

دهد که تفاوت چندانی نداشته است.

وی گفت: نکته دیگر فرار ژن از گیاهان مقاوم به علف کش است که خصوصا در ایران که خاستگاه بسیاری از گیاهان است این فرار ژن مقاومت به علف کش از تراریخته به علف هرز معمولی باعث می شود که علفهای هرز معمولی به علف های هرز تبدیل شوند و نتوان در آینده آنها را از بین برد و آنها محیط زیست و کشاورزی را اشغال می کنند.

استاد تمام گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه تهران تاکید کرد: در ضمن مهندسی ژنتیک برای صفات چند ژنی مثل مقاومت به خشکی و وشوری هنوز محقق نشده و در آینده ممکن است به ما کمک کند.

بی همتا در پایان گفت: امنیت غذایی ما بر اساس چهار محصول ذرت، کلزا، سویا و پنبه محقق نمی شود و باید به محصولات دیگر نیز توجه کرد. ادعا شده که فقط سویا تراریخته برای طیور در جهان وجود دارد اما چنین نیست. ذرت تراریخته در امریکا بیشتر برای بیوفیول استفاده می شود اما در ایران برای طیور مصرف می شود.

آیا سمّیت ساقه، برگ و دانه های نارس برنج تراریخته بر سایر موجودات محیط زیست و تنوع زیستی اثر نمی گذارد؟!

در ادامه دکتر فاطمه واعظ جوادی رییس اسبق سازمان محیط زیست خطاب به دکتر قره یاضی پرسید: شما در چکیده مقاله ای که در مجله Molecular Breeding منتشر شده به فرآیند تراریخت کردت برنج طارم مولایی نوشتید، به سمی بودن ژنی که از باکتری باسیلیوس تریجنینسیس اشاره می نمایید. شما در مقاله بیان نمودید:

"carrying a synthetic truncated toxin gene based on the cryIA(b) gene from Bacillus thuringiensis"....و در صفحه بعد هم فرمودید این ژن را به گیاه برنج عطری طارم مولایی ایرانی منتقل نمودید.

وی افزود: حضرتعالی به دقت مراحل انتقال را تشریح فرمودید و به سنجش های زیستی یا Insect bioassays هم اشاره نمودید و نهیتا چند توع گیاه تراریخت شده را مورد آزمایش قرار دادید و در صفحه ۴۰۸ اذعان نمودید که گیاه تی دو شما بهترین عملکرد را در مرگ و میر و تلفات و رشد آهسته لاروکرم ساقه خوار را دارد و عکسش را هم گذاشتید. در ادامه و در صفحه بعد در مورد تظاهر یا بیان ژن فرمودید که در برگها تظاهر می کند ولی در دانه های بالغ خیر. (متن انگلیسی قرائت شد. شما در صفحه بعدش هم فرمودید در دانه برنج بالغ دیده نشده، فرمودید detect نشده ولی درصدی بیان نکردید.

رییس سازمان اسبق محیط زیست ادامه داد: آقای قره یاضی! لطفا بفرمایید این ساقه و برگ که بعد از درو در محیط باقی می ماند با توجه به «سمی بودن برنج تراریخت بی تی» چه بر سر سایر باکتری ها، کرم ها و به طور کلی تنوع زیستی می آورد؟

وی افزود: مقاله مستندی موجود هست که در مورد ذرت تراریخت کار شده و صراحتا به این نتیجه رسیدند که اولا فاصله آن با مزرعه غیر تراریخت حداقل باید ۳,۸ کیلومتر باشد که البته این در شمال امکان پذیر نیست و ثانیا گفتند که جمعیت لارو پروانه

پولک داران را کشته یا شدیدا کاهش داده است. یکی از محقیقن بزرگوار هم در جلسه ای فرمودند که متاسفانه کفش دوزک ها هم در مزرعه پنبه تراریخت از بین می روند.

تعریف درستی به مردم ارائه دهید

در ادامه دکتر ابراهیم پورجم استاد تمام دانشگاه تربیت مدرس گفت: من برای انجام یک بحث علمی در این جمع حاضر شده ام. ما نه مخالف علم و توسعه علمی هستیم، نه مخالف تکنولوژی، نه مخالف بیوتکنولوژی و نه حتی مخالف تراریخت. بلکه ما با «کاربرد افسار گسیخته تکنولوژی» مخالفیم.

وی افزود: ما نگران تعطیلی عقل و استدلال در طرح مسائل علمی در کشور توسط بعضی افراد هستیم. در طرح مسائل علمی، تعداد و عنوان شرط نیست زیرا با رای گیری نمی توان اثبات علم کرد. بلکه شرط صداقت و عزم واقعی برای درک حقیقت است. برای رد یک نظریه علمی با صدها سند پشتیبان، ارائه یک استدلال علمی منطقی کافی است.

این استاد دانشگاه ادامه داد: من فکر می کنم برزگواران از ابتدا طرح موضوع تراریخته را به خوبی انجام نداده اند. یعنی تمامی تواناییها و ارزشهای زیست فناوری را به مخاطب ارائه نموده و از آن رهاسازی و کاشت چند محصول تراریخته را اراده نموده اند! بدون اینکه بین محصولات اصلاح شده ژنتیکی با تراریخته تمایز قائل شوند.

پورجم اظهار داشت: در کتابچه ای که تحت این عنوان چاپ شده است، هرچه جستجو کردم یک تعریف از محصولات تراریخته و تفاوت آن با محصولات اصلاح شده ندیدم (خلط به نژادی و تراریخته صورت گرفته است). آنچه ذکر شده مناقب و مزایای بیوتکنولوژی است و این شکل طرح یک موضوع علمی؛ که با زندگی مردم مرتبط است، مناسب نیست. اگر این دو یکی است، پس چرا برای به نژادی جایزه داده می شود و برای تراریخت پروتکل بین المللی (کارتاهنا) تنظیم می شود؟. زیرا تراریخت یک جزء کوچک از بحث اصلاح ژنتیکی و پر ریسک ترین بخش آن است.

وی ادامه داد: در خصوص بحث تراریخت، اصل درخواست موافقان محترم آزاد سازی کاشت چند محصول زراعی است و برای آنها نیز سه امتیاز اصلی را مطرح می کنند: یک، مقاومت در مقابل آفات، بیماریها و علفهای هرز. دو. کاهش مصرف سموم و سه. افزایش محصول در واحد سطح.

استاد تمام دانشگاه تربیت مدرس خاطرنشان کرد: به عنوان کسی که سالها در زمینه آفات و بیماریها و مدیریت آنها مطالعه دارد عرض می کنم این فرمایشات قبول اما امروزه از نظر علم مدیریت آفات و بیماریهای گیاهی، کاربرد ارقام مقاوم ممکن است لازم باشد اما چندان هم مطلوب نیست. زیرا ما با موجودات زنده و آن هم موجودات پست (که با کمترین فشار ژنتیکی ممکن است عکس العمل جدی نشان دهند) روبرو هستیم (طبیعت هوشمند). لذا توسعه ارقام مقاوم در بسیاری از موارد منجر به تولید نژاد مقاوم برتر شده و می شود. پس موضوع مقاومت ارقام تراریخته نه منحصر به فرد است و نه چندان مطلوب. زیرا می تواند منجر به تولید نژادهای جدیدی از آفات و علفهای هرز (Super weeds) شده و در دراز مدت کار دست انسان بدهد. شواهد زیادی هم در این رابطه وجود دارد.

پورجم تاکید کرد: اما در خصوص کاهش سموم باید گفت که اولا این کاهش مصرف سموم ممکن است برای کوتاه مدت صحیح باشد. اما در دراز مدت به دلایلی که گفته شد، استمرار نخواهد داشت. در ثانی محصولات تراریخته مورد نظر بزرگواران همه حاوی ژن Bt هستند. این ژن قادر به تولید توکسین است که از طریق آن آفت مورد نظر را از پای در می آورد. لذا می تواند برای بسیاری از دیگر موجودات زنده محیط هم مضر باشد. شما می فرمایید پروتئین خاص است!؟ صحیح، اما یک پروتئین سمی برای تعدادی از موجودات زنده و پروتئین ناخواسته برای دیگر موجودات زنده است (اگر ژن مقاومت به باکتری آن را حذف کنیم که در بسیاری از موارد متاسفانه آن هم حذف نمی شود). این به اصطلاح پروتئین در تمامی اندامهای گیاه تولید می شود. هرچند میزان آن در بافتهای مختلف متفاوت و در برگ و ساقه بیشترین میزان است. این به این مفهوم است که ما با کاشت این ارقام عملا یک کارخانه زنده و دائمی تولید سم تولید کرده ایم. هرچقدر میزان آن هم کم باشد؛ با توجه به حجم توده گیاهی (بیومس) تولید شده و دراز مدت بودن زمان تولید و خطرات جنبی (انتقال قطعی ژن به گونه های مشابه گیاهی و زراعی)، منطق حکم می کند که در کاشت آن احتیاط و درنگ کنیم. زیرا ما با این کار میزان زیادی سم وارد بدن انسان و دام و یا خاک و محیط زیست کرده و موجودات زیادی را در معرض آن قرار می دهیم. بدون این که بدانیم چه تاثیرات مثبت یا منفی روی آنها دارد.

وی ادامه داد: در خصوص افزایش محصول هم ما حرفی نداریم. اما آیا افزایش محصول در واحد سطح فقط برای محصولات تراریخت متصور است؟ و راه بهتر و سالم تری وجود ندارد؟ شما به میزان افزایش محصول در کشورهای اروپایی که کاشت تراریخت را نمی پذیرند توجه کرده اید؟ در جایی که پای سلامت مردم در میان است باید احتیاط مفرط کرد. کاشت محصولات تراریخت مورد نظر بزرگواران در کشور، با سلامت مردم و محیط زیست ما در تضاد آشکار است و ما حق نداریم به نام علم و توسعه علمی حق مردم خود را زیر پا گذاشته و خدای نکرده برای آنها مشکل درست کنیم.

این استاد دانشگاه در ادامه گفت: تراریخت مورد بحث در کشور ما متاسفانه به چند محصول ذرت، سویا، کلزا و پنبه خلاصه شده است. ما با رها سازی همه آنها؛ تا زمانی که اجماع جهانی بر سلامت آنها صورت نگرفته است، مخالفیم. بحث ارتباط محصولات

تراریخت با اقتصاد مقاومتی هم بحثی کاملا انحرافی است. زیرا ما در حال حاضر تولید کننده هیچ محصول تراریخته تایید شده ای در داخل کشور نیستسم و واردات بذور تراریخته و مشکل دار دیگر کشورهای مدعی هم هیچ مناسبتی با اقتصاد مقاومتی مورد نظر مقام معظم رهبری و دیگر دلسوزان کشور ندارد. جز این که بر میزان اقلام وارداتی کشور می افزاید.

پورجم در پایان تاکید کرد: نکته مهم دیگر این است که ظاهرا زیرساختهای لازم برای پذیرش و اجرای الزومات قانونی محصولات تراریخته نیز در کشور فراهم نشده و ما شاهد قانون گریزی های مفرط در این زمینه هستیم! ضعف دستگاههای اجرایی و نظارتی مسئول در این امر کاملا آشکار است. ظاهرا وزارت بهداشت ما برای تایید میزان تراریختگی محصولات به اعتبار شرکتها متکی است و نمایندگان محترم وزارت جهاد کشاورزی نیز در اثر فشارهای پیدا و پنهان در جلسات یکی به میخ کی کوبند و یکی به نعل! سازمان محیط زیست ما هم که درگیر ارائه نظرات کارشناسی فصلی و صدور بخشنامه ها و دستورالعملهای لازم برای دور زدن قوانین دست و پا شکسته موجود است.

بخش سوم مناظره، بار دیگر موافقان تراریخته به بحث پرداختند

دکتر محمود تولایی رییس انجمن ژنتیک ایران با ارایه سند منتشره در مردادماه سال ۱۳۸۴ گفت: سال ۸۳ وقتی بحث تولید برنج تراریخته مطرح شد، در اولین مرحله سه انجمن علمی مرتبط ژنتیک، بیوتکنولوژی و ایمنی زیستی، کارگروهی را تشکیل و به همه مجامع علمی و سازمانهای دولتی مرتبط شامل وزارت بهداشت و درمان، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان محیط زیست فراخوان داده شد تا سوالات و نگرانی های مطرح به همراه مستندات را ارایه کنند تا توسط کارگروه مورد بررسی قرار گیرد. در آن زمان، تعداد ۱۶ سوال در خصوص تغییرات ژنتیکی در گیاه، ۹ سوال در خصوص مخاطرات زراعی، ۱۵ سوال در موضوعات اکولوژیکی و زیست محیطی و ۱۵ دغدغه نیز در زمینه مخاطرات بهداشتی و غذایی جمع آوری گردید. کارگروه متشکل از ده نفر از متخصصین منتخب انجمن ها در یک دوره ده ماهه تمامی موارد مطروحه را بررسی، داده های خام از محقق برنج اخذ و در موارد لازم توسط متخصصین مربوطه مورد بررسی مجدد قرار گرفت و نهایتا عدم تفاوت برنج تراریخته ۸۲۷ با گیاه والد آن بجز ژن مقاومت به کرم ساقه خوار برنج، و سلامت آن مورد تایید قرار گرفت.

وی ادامه داد: برخی نگرانی‌ها محتمل است و ما نیز موافق تلاش برای رفع نگرانی ها هستیم. ما نیز معتقدیم باید براساس قانون، الزام در برچسب‌زنی محصولات تراریخته عمل شود، وی با اشاره به تصویب پیوستن به پروتکل کارتاهنا در مجلس و قانون ایمنی زیست گفت، در قانون مصوب سال ۱۳۸۷ گمرکات ملزم به درج تراریخته بر روی محصولات وارداتی بوده اند، اما متاسفانه حتی همین یک جمله هم به فرم گمرکات اضافه نشده است. همین مساله بیانگر وجود سوابق واردات این محصولات در کشور است و اعلام بی اطلاعی و عدم مخالفت با واردات، جای تامل و تعجب دارد!

تولایی افزود، اجرای قانون ایمنی زیستی که وزارت بهداشت، وزارت کشاورزی و سازمان محیط زیست را عهده دار ماموریت ارزیابی مخاطرات محتمل نموده است، آیا نمی تواند نگرانی ها را بر طرف کند؟

تولایی با اشاره به اینکه سال قبل در اروپا ۱۳۶ هزار هکتار محصول تراریخته کشت شده، گفت: سال قبل از آن نیز، میزان کشت ۱۱۷ هزار هکتار بوده است که این آمارها نشانه رشد و گسترش این محصولات در اروپاست.

وی افزود: نکته قابل تامل این است که در کشور ما در حالی این نگرانی مطرح می شود که ۹۸ درصد بذور صیفی‌جات و سبزیجاتمان وارداتی است و بطور کامل ژرم پلاسم و گونه های بومی ما را به کنار زده و از بین برده اند. واردات ۸۰ درصدی چغندر قند و سایر بذور خارجی که به همه ایران وارد شده اند و با گرده افشانی کل اکوسیستم را تحت تاثیر قرار داده اند. اکثر بذور وارداتی غیرتراریخته هم بوده اند و گونه های بومی در حال از بین رفتن هستند، سئوال اینجاست که چرا نباید از توانمندیهای فناورانه در کشور خودمان و بر روی اصلاح گونه های بومی کشور خودمان سرمایه گذاری و حمایت کنیم؟

در ادامه دکتر زهراوی عضو هیات علمی بانک ژن ملی گیاهی ایران به بخشی از سوال های منتقدان در جمع پاسخ داد و گفت: میگویند شکست مقاومت، نقطه ضعف محصولات تراریخته است در حالی که این پدیده در روشهای اصلاح نباتات سنتی هم صادق است.

وی افزود: در مورد گیاهان عادی، مقاومت و پاتوتیپ در طی سال‌ها انجام شده اما در محصولات تراریخته شکست کمتر است.

در رابطه با سمی بودن پروتئین BT برای انسان که توسط خانم دکتر جوادی مطرح شد دکتر زهراوی پاسخ دادند این پروتئین در محیط قلیایی در معده حشرات اثر منفی خود را بروز میدهد و در محیط اسیدی معده انسان یا جانوارن نقش یا اثر سویی ندارد.

بعلاوه از این پروتئین قبلا از طریق تکثیر باکتری تولید کننده آن در کشاورزی ارگانیک استفاده میشده است و اکنون تنها تغییری که ایجاد شده است اینکه خود گیاه این پروتئین را تولید میکند.

دکتر زهراوی همچنین اظهارات دکتر پورجم مبنی بر ممنسوخ شدن استفاده از مقاومت ژنتیکی در مقابله با آفات در تحقیقات کشاورزی امروزه را مورد انتقاد قرار داد. همچنین در پاسخ به اظهارات دکتر پورجم مبنی بر اثر مهلک پروتئین BT بر روی نماتدها اظهار داشت که چگونه است که استفاده از سموم شیمیایی تدخینی مرسوم و مورد استفاده برای مبارزه با نماتد که کل ارگانسیمهای خاک را از بین می برند چشم پوشی می شود ولی اثر به مراتب خفیفتر این فراورده بیولوژیک برجسته نمایی میشود.

برای تحقیقات سقف تعیین کنیم

در ادامه خانم بهاره زارع دانش آموخته پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک گفت: شخص من حداقل ۱۳ سال است که بر روی تولید این محصولات تحقیق انجام میدهم و در ایران بیش از ۲۰ سال است که این تحقیقات صورت می گیرد و ادامه دارد اما به تولید نمی رسد. باید سقفی مشخص بشود که تا کی فقط باید تحقیق کرد و منتظر ماند؟

او ادامه داد: در ایران ما فقط یکی دو محصول داریم که ژن B.T دارد اما الان همه روی موضوع B.T بحث می‌کنند. پژوهش جدید من یک محصول بومی است و ثبت جهانی شده و تولید ملی است اما همه این تحقیقات و تولیدات من در سایه این تعلل ها در حال از بین رفتن است.

در حق دین و علم اجحاف شده است

در ادامه مهندس عبدالحسین طوطیایی پژوهشگر بازنشسته اصلاح نباتات اظهار داشت: اساسا دانش حرفه ای اینجانب اصلاح نباتات کلاسیک است و قاعدتا مهارت و دانش کافی در زمینه بیوتکنولوژی گیاهی ندارم. اما از زمانی که شیوه احساسی و جهت دار مخالفان محصولات تراریخته را در رسانه های عمومی دیدم بر خودم لازم دانستم که چنین شیوه غیر علمی را با همان ظرفیتی که رسانه ای شده است مورد نقد و روشنگری قرار دهم چرا که دریافتم این شیوه حمله، توسعه یک فناوری مفید برای منافع ملی را زیر چرخ ها و مرزبندی های احساسی و حتی سیاسی متوقف می کند.

وی افزود: به عنوان مثال آقای دکتر مصری عضو هیات رییسه مجلس نهم اظهار داشت محصولات تراریخته مانند مواد مخدر و مشروبات الکلی حرام هستند. واقعا چرا ما با این برچسب های غیر علمی وارد استدلال و نظر در باره این محصولات شده ایم؟ چرا از ارزش ها و وازه های دینی برای تقویت استدلال خود کمک می گیریم. ایا این شیوه استدلال هم به دین و هم به علم ستم نمی کند؟ ای کاش لا اقل تصمیم بگیریم از ارزش های دینی برای حملات خود به تراریخته بیش از این هزینه نکنیم.

کشاورزی عرصه اقتصاد است

دکتر حسین عسگری عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی با اشاره به اینکه کشاورزی عرصه اقتصاد است و کسانی که وارد سرمایه گزاری در این حوزه می شوند هم دنبال قطعا به دنبال سود هستند گفت: علت استفاده از سم هم همین است و نمی توان با آن مخالفت کرد چون کشاورزی بدون سم عایدی نخواهد داشت.

ایجاد استرس عمومی نوعی ترور است

عسگری افزود: دومین بحث این هست که چگونه باید به مردم آگاهی داد؟ به نظر من برای توضیح در مورد محصولات تراریخته باید ۱۲ واحد تخصصی بیوتکنولوژی برگزار کرد که فقط مفهومش را به آنها بگوییم. در غیر اینصورت با اطلاع رسانی های رسانه ای، فقط در بین مردم استرس و وحشت ایجاد می کنیم و همین خلق وحشت عمومی نوعی ترور است. ما از ۴۵۰ نفر در سطح شهر تهران پرسیدیم که از محصولات تراریخته چه می دانید اما بسیاری از آنها حتی با تلفظ این واژه هم مشکل داشتند.

برای رضای خدا دست از تشویش عمومی بردارید

در ادامه دکتر سیروس زینلی رییس انجمن بیو تکنولوژی گفت: به خودمان اجازه ندهیم بگوییم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نمی فهمد ولی ما می‌فهمیم. دکتر هاشمی، وزیر بهداشت با صراحت گفت من باید تایید کنم و نه روزنامه‌ها و من می گویم این محصولات تراریخته سالم است.

امنیت غذایی ما همان امنیت ملی است

وی با تاکید براینکه بایستی بدون در نظر گرفتن منافع شخصی، معایب و محاسن هرچیزی را بشناسیم، گفت: باید از مخالفان پرسید که چاقو خوب است یا بد؟ جراح با چاقو جان می‌دهد و چاقوکش جان می‌گیرد.

او از کسانی که عقیده داشتند با کاشت برنج تراریخته احتمال دارد که حجم خاک عوض شود، خواست تا مدارک مستند ارائه دهند و تصریح کرد: امنیت غذایی ما همان امنیت ملی است و نباید هر کسی به خود حق دهد تا در مورد آن بدون استناد علمی نظر دهد. اصل منافع ملی آن است که هر کس حرفی دارد مستند ارائه دهد نه با حدس و گمان. چرا هر روز فاصله خودمان را با جهان علم زیاد می‌کنیم؟ پیشنهاد می دهم تا یک تیم چابک و قوی متشکل از موافقان و مخالفان جمع شوند و پس از بررسی های علمی و آزمایش های لازم، یک بار برای همیشه نتیجه قطعی را در مورد مزایا و مضرات این محصولات ارائه دهند.

نیازمند ساختار تصمیم‌گیری در حوزه ایمنی زیستی هستیم

وی گفت: نیازمند ساختار تصمیم‌گیری در حوزه ایمنی زیستی و بیوتکنولوژی هستیم. ما ایمنی زیستی را قبول کردیم و ساختار تصمیم‌گیری مرجع کشور را که متشکل از سه ارگان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت جهاد کشاورزی و سازمان محیط زیست کشور را نیز قبول داریم. از طرف دیگر، سه پرتال جهانی نیز وجود دارد که در سایت BCH یا همان اتاق تبادل اطلاعات، نتایج ارزیابی های جهانی را منتشر می کند.

وی افزود: بر اساس پروتکل کارتاهنا باید اسناد بررسی شود و سپس روی سایت و در معرض دید جهانی قرار گیرد. البته کشورها می توانند در این آمار شک کنند و خودشان نیز آزمایش ها را تکرار کنند. الان ۷ هزار محصول تراریخته چک شده و آمار به روز شده آنها در سایت موجود است. در کشور ما هم در شهر کرج یک شرکت سال‌هاست که B.T تولید می‌کند. حقیقت آن است که تکنولوژی وقتی رشد کرد و به پول رسید، از سوی کشورهای سلطه گر کنترل میشود، مثل انرژی هسته‌ای که وقتی به ثمر نشست موانعی پیش روی کشورمان و تولید محصول می گذارند.

عرصه کار پژوهشی متفاوت از کار دانشگاهی است

دکتر محمدرضا زمانی نیز به بیان تفاوت های بنیادین فعالیت های پژوهشگاهی با دانشگاهی پرداخت و گفت: ما از سال ۲۰۱۰ در پژوهشگاه، آزمایشگاه مرجع داریم اما باید مورد تحقیقاتی تعریف شده و سفارش شود تا در آن پژوهشگاهه انجام گیرد. ما حتی از کشورهای دیگر سفارش پژوهش داریم اما مسئولان برای بررسی به ما مراجعه نمی کنند. در حال حاضر ما آزمایشگاه‌های مرجعی داریم که می توانند ریزترین رخدادهای بذر ذرت را شناسایی کنند.

به جای واردات، بذر خودمان را تولید کنیم

در ادامه بار دیگر قره یاضی گفت: ما میگوییم بذر وارد نکنیم بلکه بذر خودمان را تولید کنیم. در دنیا سومین مقاله برنج تراریخته مقاوم به آفات را با فاصله کمی از دو مقاله قبلی من نوشتم. آنها که می گویند پروتئین بی تی به سیستم گوارشی انسان آسیب می زند بدانند که بی تی یک پروتئین است و در محیط قلیایی می شکند در حالیکه محیط معده انسان اسیدی است و در محیط اسیدی هیچ شکستی وجود ندارد. در ضمن گیرنده های این پروتئین هم در بدن مهره داران وجود ندارد درنتیجه تا ابد برای انسان ضرر ندارد. ما برای اولین بار در دنیا برنجی تولید کردیم که این پروتئین را در دانه تولید نمی کند اما متاسفانه با وجود تصویب و صدور مجوز تولید، در حال حاضر هنوز اجازه تولید ندارد .

چند پرسش علمی از موافقان تراریخته

در ادامه مهندس جهرمی کارشناس سازمان پدافند غیر عامل به عنوان مخالف تراریخته و در خصوص واردات محصولات دستکاری ژنتیکی گفت: عمده محصولات تراریخته ای که وارد کشور می شود شامل ذرت، کنجاله سویا و برخی دانه های روغنی

نظیر سویا می باشد که اکثر آنها مصرف غیر مستقیم دارند و مورد مصرف خوراک دام و طیور هستند، حال با این شرایط که بحث ضرورت و اهمیت از سمت موافقین محصولات تراریخته مطرح شد، چرا آنها مدام صحبت از برنج و پنبه تراریخته می کنند، و در اسناد پشتیبان برنامه پنجساله ششم توسعه به پنبه و برنج تراریخته اشاره کرده بودند، درصورتیکه ذرت و سویا را که در راس جدول محصولات وارداتی به کشور است در اولویت قرار نداده اند؟

وی افزود: بحث دیگری که موافقین تراریخته مطرح نمودند این بود که هیچ محصول غیرتراریخته ای در خصوص سویا در دنیا وجود ندارد ولی کشور روسیه با حدود ۱۴۰ میلیون نفر جمعیت چگونه سویای غیرتراریخته تهیه می کند؟ بعلاوه اینکه این کشور یک وجب تراریخته کشت نمی کند(همچنین سایر کشورها که تراریخته را ممنوع کرده اند چگونه محصولات غیر تراریخته مصرف می کنند)، پس این نشان از ضعف ما می باشد.

جهرمی تاکید کرد: آیا ما از تمام ظرفیت های موجود در کشور استفاده کرده ایم که میخواهیم وارد فاز تراریختگی شویم؟ آیا در بحث مدیریت مصرف آب، بهره وری در کشاورزی، مدیریت مزرعه، استفاده از ظرفیتهای متنوع زیستی و ژنتیکی داخل کشور و ... به نحو قابل قبول استفاده کرده ایم که به بن بست خورده باشیم و به ناچار مجبور باشیم به دنبال موضوع تراریخته کردن کشاورزی کشور با این همه پیچیدگی و ابهام که در خصوص تراریخته ها وجود دارد برویم؟

وی همچنین در پاسخ به ادعایی که گفته شد تا کنون هیچ مقاله معتبری در خصوص اینکه این محصولات خطر داشته باشد منتشر نشده، گفت: چرا می گویید هیچ مقاله معتبری وجود ندارد؟ چراکه الان یک جزوه از مقالات در دست بنده است که نوشته شده ۲۰۲۹ مقاله در خصوص خطرات محصولات تراریخته، بنده هم نمی گویم همه اینها معتبر است، اما آیا از این تعداد حتی یک گزارش آن معتبر نیست؟!

مدیریت زراعی را اصلاح کنیم

دکتر محمد زاده استاد کشاورزی نیز گفت: تحقق امنیت غذایی چرا فقط محدود به کشاورزی و تولید و واردات محصولات تراریخته شده است؟ آیا کشاورزهای ما در سالهای اخیر با اصلاح و مدیریت روشهای کشاورزی به تولید ده برابری نرسیده اند؟ کشاورزهای ما می‌توانند با اصلاح مدیریت زراعی، تولید را افزایش داده و ما را بی نیاز از محصولات دستکاری شده ژنتیکی کنند. بطور مثال در زمین های زیر کشت زعفران میانگین ۳ کیلو تولید داریم اما کشاورز نمونه ما از هر هکتار ۴۳ کیلو تولید می‌کند. اگر ما مشکل کمیت داریم باید مدیریت زراعی را اصلاح کنیم.

وی افزود: در استرالیا طی ۱۰۰ سال مطالعه در مورد عملکرد گندم متوجه شدند که ۳۵-۳۰ درصد افزایش عملکرد با عملیات نژادی و ۱۰-۱۵ درصد با شرایط محیطی و بقیه با مدیریت زراعی حل می شود.

در ادامه دکتر محمد رضا بی همتا استاد گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه تهران گفت: آنها که می گویند این محصولات فقط در محیط قلیایی می شکند، آیا ممکن نیست که در سیستم گوارشی یک مورد انسانی اثر بگذارد؟ در پاسخ به آنها که گفتند باید به تولید ملی محصول تراریخته برسیم، باید بگویم ما قبلا یک سال به خودکفایی گندم رسیدیم اما بعد چه شد؟

وی افزود: هرچه ژن مقاوم شده را به گیاه منتقل کنیم، عملکرد آن را قربانی می‌کنیم. باید موضوع محصولات تراریخته خرد شود و تاثیرات زیستی و تاثیر آن بر انسان به صورت مجزا بررسی شود.

بی همتا افزود: برخلاف آنها که می گویند تولید این محصولات به صلاح منفعت ملی است من به صراحت می گویم که با تولید داخلی این محصولات حتی ظرفیت صادرات ما هم به خطر می‌افتد زیرا کشورهای خریدار می‌ترسند تا بخرند.

معلی گفت: مقام معظم رهبری فرمودند امریکایی‌ها گفته‌اند برای جلوگیری از پیشرفت کشورها در مهندسی ژنتیک باید یک شورای حکام ایجاد شود. مقدمه ایجاد یک شورای حکام چیست؟ همان رویه‌ای که در سایر حوزه‌ها یعنی هسته‌ای و گرمایش زمین

دنبال شد. یعنی یک معضل ساختگی را القا می‌کنند یا ملاحظاتی را بزرگ‌نمایی می‌کنند و با ایجاد و مدیریت ترس بر اساس نظریه مدیریت احساسات «دومنیک مویسی» جهان را به سمت انعقاد معاهدات و استانداردهای بازدارنده سوق می‌دهد. درباره خطرات پیشرفت و صنعت و فناوری‌های نو به خصوص مهندسی ژنتیک هر روزه در رسانه‌های حاکم بر افکار عمومی جهان و فیلم‌ها و کارتون‌های هالیوودی بزرگ‌نمایی کاذب صورت می‌گیرد. در هر سه حوزه مذکور استکبار تلاش کرده با رسانه و هالیوود افکار عمومی جهان را بترساند. ترس افکار عمومی در نظام‌های سیاسی معاصر بسرعت به اندیشه سیاستمداران نیز وارد می‌شود و پیشنهادها برای ایجاد محدودیت در قوانین داخلی و تاسیس معاهدات بازادارنده و شورای حکام در آنها به عنوان امری کاملا موجه در می‌آید. امریکا اولین بار در ۱۹۷۵ با برگزاری کنفرانس آسیلومار درباره مهندسی ژنتیک به صراحت حتی خواستار توقف پژوهش در مهندسی ژنتیک می‌شود. سپس هجمه‌ای شدیدی علیه مهندسی ژنتیک در اروپا سامان دهی می‌شود و از همه عرصه‌های فلسفی و مسیحیت و فنی و غیره کمک گرفته می‌شود تا دانشمندان زیست‌فناوری و مهندسی ژنتیک و قانونگذاران با سیلی از ملاحظات روبرو شوند. به همین دلیل بود که کمیسیون اروپا حتی در تصویب لایحه حمایت از نوآوری‌های زیست‌فناوری در پارلمان اروپا از سال ۱۹۸۸ تا ۱۹۹۸ متوقف می‌شود و نمی‌تواند آن را به تصویب برساند. تا جایی که اعلام می‌کند بحث‌ها به قدری فرسایشی شده است که اروپا در بیوتکنولوژی عقب مانده است.

وی ادامه داد: یکی از ابزارهای استکبار برای رسیدن به این هدف استفاده از گروه‌های تندرو مدعی محیط زیست و سلامت مثل صلح سبز است که با پشتیبانی مالی بنیادهای صهیونیستی به انتشار دروغ علیه فناوری‌های نو از جمله انرژی هسته‌ای و مهندسی ژنتیک می‌پردازند. صلح سبز دو معاونت دارد با عنوان مبارزه با انرژی هسته‌ای و مبارزه با مهندسی ژنتیک که با اصل این فناوری‌ها مخالفت می‌کنند. برای مثال همین‌ها شبهاتی منتشر می‌کنند که آقای جهرمی اشاره کردند ۲۰۱۹ مورد آن را گردآوری کرده‌اند. من در یک مورد به مقاله پر ارجاعی از یک خبرگزاری به منابع رفرنس داده شده مراجعه کردم. منبع بعضی از موارد در حد یک وبلاگ یا یک مصاحبه بود که ارزش علمی ندارد. در بعضی موارد عکس مطلب منعکس شده آمده بود و تایید سلامت این فناوری بود. بعضی هم مثل مقاله سرالینی بود که نتایج آن به شدت تناقض آمیز و غلط بود هیچ مرجع علمی در جهان آن را نپذیرفته است.

این جلسه در محیطی صمیمی و گرم به پایان رسید.

Article printed from دکتر سعید جلیلی: http://drjalily.com

http://drjalily.com/%d9%85%d9%86%d8%a7%d8%b8%d8%b1%d9%87-5- :URL to article
%d8%b3%d8%a7%d8%b9%d8%aa%d9%87-%d8%aa%d8%ae%d8%b5%d8%b5%db%8c-
%d9%88-%da%86%d8%a7%d9%84%d8%b4%db%8c-27-%d8%a7%d8%b3%d8%aa%d8
%a7%d8%af-%d8%af%d8%a7%d9%86%d8%b4.html

پایگاه اطلاع رسانی دکتر سعید جلیلی | drjalily.com